

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/57613

62. 74

Sayı : 89456481/610/ 155
Konu : Yazılı soru önergesi (7/57613)

02.12.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.12.2014 tarih ve 207889 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Adana Milletvekili Sayın Ali DEMİRÇALI tarafından verilen 7/57613 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (3 sayfa)

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ DEMİRÇALI'NIN 7/57613 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Sosyal Güvenlik Kurumunca kayıt dışı istihdam ile mücadele (KADİM) servislerinde yürütülen çalışmalar neticesinde 2009-2014 yılları arasında Adana ilinde 14.827 kişi kayıt altına alınmıştır. 2009 yılı öncesine dair istatistiki veriler bulunmamaktadır.

Adana ilinin de içerisinde yer aldığı TR62 (Adana, Mersin) bölgesinde kayıt dışı istihdam oranı 2006 yılında % 52,51 iken 2012 yılında % 55,38, 2013 yılında ise % 43,97 olarak gerçekleşmiştir.

KADİM projesinin başlatıldığı tarihten bu güne kadar kişilerin kayıt altına alınmasında önemli yol kat edilmiştir. Türkiye genelinde kayıt dışı istihdam oranı 2006 yılında % 47 iken, 2014 yılında % 36,4 olarak gerçekleşmiştir. Kayıt dışı istihdamla mücadelede Kurum taşra teşkilatında sosyal güvenlik denetmenlerinin istihdam edilmesi ve il müdürlüklerinde KADİM servislerinin kurulmasının bu oranların gerçekleşmesinde önemli katkısı bulunmaktadır.

Bakanlık bünyesinde kurulan ALO 170 Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi vasıtasıyla etkin şikâyet ve denetim mekanizması oluşturulmuştur.

Kayıt dışı istihdamla ilgili denetimlerde etkinliğinin artırılması amacıyla, tüm denetim sürecinin elektronik ortamda yürütülmesini sağlayacak otomasyon programları tasarımına başlanmıştır.

06.12.2013 tarihinde "Bankalar ve Kamu İdareleri Tarafından Yapılacak Olan Sigortalılık Kontrolü İle Kurum ve Kuruluşlardan Bilgi ve Belgelerin Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında diğer kurum ve kuruluşların veri tabanlarından çapraz kontrol yapılması imkanı sağlanmıştır.

Adana ilinde toplam 62 yabancının çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilmiş olup, bu kişileri çalıştıran işverenler ve yabancı şahıslar hakkında 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun 21. maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanmıştır.

Diğer taraftan; yabancı kaçak işçi istihdamının önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca alınan tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

4817 sayılı Kanunun 20'nci maddesinde öngörüldüğü üzere, yabancıların ve işverenlerin bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri hususu Bakanlığımız iş müfettişleri ve Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, genel ve özel bütçeli idarelerin teftiş ve denetim elemanları ile kolluk kuvvetlerinin kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim, inceleme ve kontrol sırasında yabancı çalıştıran işverenler ile yabancıların bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini de denetlemekte ve denetim sonuçlarını Bakanlığımıza bildirmektedir.

Anılan Kanun ile çalışma izinleri reddedilen ve iptal edilen yabancılar ilgili valiliklere ve İçişleri Bakanlığına bildirilerek bu kişilerin ülkemizde değişik işyerlerinde kaçak çalışması engellenmekte ve sınır dışı edilmeleri sağlanmaktadır.

Bakanlığımıza intikal eden kaçak çalışmaya yönelik ilgili mercilerin tespitleri ve alınan şikâyet dilekçeleri derhal incelemeye gönderilmektedir. Ayrıca, konuyla ilgili olarak basında yer alan haberler de ihbar kabul edilerek takibe alınmaktadır.

Yabancıların Türkiye'deki kalış süresinin son 180 gün zarfında 90 gün olarak uygulamasına yönelik 01.02.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren yeni vize rejimi sonrasında, çalışma izni bulunmaksızın ülkemizde izinsiz olarak çalışan yabancıların çalışma izni almaları zorunluluğu doğmuştur. Bu şekilde ülkemizde uzun süreden beri ikamet izni almaksızın kalan veya kaçak çalışan çok sayıda yabancının zor duruma düşmeden ülkemizde yasal ikamete yönelmelerini ve kayıt altına alınmalarını sağlamak amacıyla emniyet makamlarınca

yabancılar adına en az altı ay süreli ikamet tezkeresi düzenlenmiş ve akabinde Bakanlığımıza çalışma izin başvurusunda bulunmaları sağlanmıştır.

Bu çerçevede, ülkemizde özellikle ev hizmetlerinde kaçak çalışan 10 bin yabancıya Bakanlığımızca çalışma izni verilerek bu yabancıların kayıt altına alınması sağlanmış, böylelikle kayıt dışı istihdamla mücadele çalışmalarına önemli ölçüde katkı sağlanmıştır.

Bakanlığımız çocuk işçiliğine karşı aktif mücadele vermekte ve çocuk işçiliği konusunda çalışma yapan kamu kurum ve kuruluşları, işçi-işveren kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında koordinasyon ve işbirliği sağlamakta, programlar ve projeler yürütmektedir.

“Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi”: Bakanlığımız tarafından Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 182 sayılı sözleşmesinde belirtilen doğrultuda, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarıyla çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin, ortadan kaldırılmasına yönelik olarak “Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi” 2005 yılında hazırlanmıştır. Bu program ile çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetlerin, bütüncül, katılımcı ve takvimlendirilmiş bir ulusal program çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Program çerçevesinde çocuk işçiliğini önlemeye yönelik temel stratejiler ve faaliyetler ile bunları uygulayacak kurum ve kuruluşlar ile sorumlulukları belirlenmiştir.

Hazırlanan bu program ile çocukların çalışma yaşamına girmesinde temel nedenleri oluşturan yoksulluğun ortadan kaldırılması, eğitimin kalitesinin ve ulaşılabilirliğinin artırılması, toplumsal bilinç ve duyarlılığın artırılması gibi geniş kapsamlı tedbirlerle başta çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğinin 10 yıllık bir süre (2005-2015) içinde önlenmesi temel hedef olarak belirlenmiştir.

Yatılı Bölge Okullarına yönlendirilmeleri, taşınmalı veya seyyar eğitim olanaklarından yararlandırılmaları, açık ilköğretim eğitimi sunulması (okul çağından çıkmış olanlara), yetiştirici Sınıf Öğretim Programı (Yıl içerisinde sıkıştırılmış eğitim uygulanması), çocukların çalıştıkları yörede yaz okulu açılması vb. seçeneklerinden uygun olan hizmetin sağlanmasıdır.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesinde Yerel Kaynakların Etkinleştirilmesi Projesiyle “Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika Program Çerçevesi”nin etkin olarak uygulanmasını ve böylece öncelikle en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına katkı sağlamak amacıyla hazırlanmış, 2012-2014 yatırım programı kapsamında yürütülmektedir.

Beş pilot ilde (Adana, Şanlıurfa, Gaziantep, Kocaeli ve Ordu) Bakanlığımız Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri bünyesinde çocuk işçiliği izleme birimleri oluşturulmuştur. Bu birimler aracılığıyla etkin bir izleme sistemi kurularak, ildeki diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak suretiyle, çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Projenin uygulandığı 5 pilot ilde Aralık 2014 itibariyle 2204 çocuk tespit edilerek kayıt altına alınmıştır, 795 aile ile rehberlik ve bilinçlendirme amacıyla görüşme yapılmıştır.

Projenin en temel özelliği kurumsal niteliği olan, sürdürülebilir ve tüm ülkeye yaygınlaştırılabilir bir çocuk işçiliği izleme sisteminin başlangıcı olmasıdır.

Ordu’da Bakanlığımız ortaklığında “Fındık Tarımında Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Projesi” Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından yürütülmektedir. Ayrıca Ordu, Giresun ve Düzce’de sivil toplum kuruluşlarının yürüttüğü projeler Bakanlığımız ve valiliklerce azami düzeyde desteklenmektedir.

Eylem planı o tarihten itibaren hassasiyetle uygulanmış ve tedarik zinciri ve sektör temsilcileriyle görüşmeler ve iş birlikleri tesis edilmiştir.